

746**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU¹⁾**

z dnia 7 czerwca 2006 r.

w sprawie rodzaju i warunków przewozu rzeczy mogących powodować trudności transportowe przy przewozie koleją

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. — Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaj rzeczy, które ze względu na kształt, rozmiar lub masę albo drogę przewozu mogą powodować trudności transportowe przy przewozie koleją;
- 2) warunki przewozu rzeczy, o których mowa w pkt 1.

2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) przesyłka nadzwyczajna — rzeczy stanowiące lub mające stanowić przesyłkę w rozumieniu art. 35 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. — Prawo przewozowe, zwanej dalej „ustawą”, jeżeli ze względu na kształt, rozmiar lub masę albo drogę przewozu przesyłki konieczne jest spełnienie szczególnych warunków dotyczących czynności ładunkowych lub przewozu;
- 2) skrajnia ładunkowa — wymagane przez przewoźnika maksymalne odległości punktów położonych na obrysie przekroju przesyłki od dwóch, wzajemnie prostopadłych płaszczyzn, z których jedna poprowadzona jest stycznie do główek obydwu szyn, a druga przechodzi przez oś podłużną toru prostopadle do płaszczyzny przekroju przesyłki, spoczywającej na wagonie stojącym na prostym i poziomym torze.

§ 2. 1. Przesyłkę nadzwyczajną stanowią rzeczy:

- 1) które po załadowaniu na normalny wagon niekryty ustawiony na prostym i poziomym torze nie mieszczą się w obrysie skrajni ładunkowej;
- 2) które po załadowaniu na wagon niekryty będą ze względu na swą długość, większą, niż długość wagonu ze zderzakami, wystawać poza obrys skrajni ładunkowej przy przejściu tego wagonu przez łuk toru o promieniu 180 m;

- 3) których umieszczenie na wagonie wyklucza zachowanie odpowiednich, wymaganych przez przewoźnika kolejowego, odstępów od krawędzi wagonu;
- 4) których środek ciężkości znajduje się na wysokości większej niż połowa szerokości podstawy, którejkolwiek sztuki ładowanej przesyłki, lub znajduje się 1 000 mm powyżej tej podstawy;
- 5) których środek ciężkości wskutek przesunięcia względem ich osi lub osi podłużnej wagonu stwarza zagrożenie bezpieczeństwa przewozu;
- 6) wymagające, ze względu na rozmiar, kształt, masę lub położenie środka ciężkości, specjalistycznego taboru względnie specjalnych zabezpieczeń, w celu ograniczenia lub wyeliminowania negatywnego oddziaływania wymienionych cech przesyłki na bezpieczeństwo przewozu;
- 7) które ze względu na kształt, rozmiar, masę albo drogę przewozu wymagają specjalnej organizacji przewozu dla zapewnienia bezpieczeństwa;
- 8) o masie przekraczającej 60 ton;
- 9) o długości jednej sztuki przekraczającej 36 m, jeśli ładowane są one na co najmniej dwa wagony, bez użycia łań pokrętnych;
- 10) których przewóz wymaga użycia wagonu o ilości osi większej od ośmiu;
- 11) powodujące większe od dopuszczalnego dla określonej linii obciążenia na oś wagonu lub metr bieżący toru;
- 12) wymagające załadowania co najmniej na dwa wagony z łań pokrętными lub przesuwными, niepołączone ze sobą sprzęgami wagonowymi lub wagonem pośrednim;
- 13) nieprzeznaczone do wykonywania przewozów, specjalistyczne pojazdy kolejowe toczące się na własnych kołach;
- 14) pojazdy kolejowe toczące się na własnych kołach nieoznaczone znakami RiV, RiC lub MC;
- 15) wagony toczące się na własnych kołach, jeśli ich średnica jest mniejsza niż 840 mm, również jeśli oznaczone są znakami RiV, RiC lub MC;
- 16) pojazdy kolejowe o przekroczonej skrajni taboru, w tym oznaczone symbolami MC — O (o skrajni O — WM) lub MC — 1 (o skrajni 1 — WM);

¹⁾ Minister Transportu kieruje działem administracji rządowej — transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu (Dz. U. Nr 76, poz. 541).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 125, poz. 1371, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 130, poz. 1112, z 2003 r. Nr 149, poz. 1452 i Nr 211, poz. 2049 oraz z 2004 r. Nr 97, poz. 962, Nr 160, poz. 1678 i Nr 281, poz. 2780.

- 17) pojazdy kolejowe dopuszczone w ograniczonym zakresie, na podstawie odrębnych przepisów, do ruchu po sieci określonych zarządców infrastruktury;
- 18) pojazdy kolejowe nieposiadające świadectw dopuszczenia do eksploatacji odbywające przejazd w ramach wykonywanych badań.

2. Przesyłkę nadzwyczajną mogą stanowić również rzeczy inne niż określone w ust. 1, w stosunku do których nadawca lub przewoźnik zgłosi konieczność uwzględnienia odstępstw od wymagań określonych w przepisach dotyczących wykonywania czynności ładunkowych bądź przewozu ze względu na ich kształt, rozmiar lub masę, szczególne wymagania dotyczące drogi lub sposobu przewozu.

§ 3. 1. Nadawca powinien zawiadomić przewoźnika o zamiarze nadania przesyłki nadzwyczajnej w komunikacji krajowej co najmniej na 30 dni, a w komunikacji międzynarodowej, co najmniej na 60 dni, przed proponowanym w zawiadomieniu dniem rozpoczęcia czynności ładunkowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku przesyłek nadzwyczajnych, których nadanie do przewozu uzasadnione jest ważnymi względami bezpieczeństwa Państwa, a w szczególności w przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, stanu wyjątkowego lub stanu wojennego.

3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać :

- 1) nazwę i adres nadawcy łącznie z adresem e-mail, numery: telefonu, faksu, konta bankowego oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 2) nazwę stacji nadania i przeznaczenia zgodną z adresami punktów odprawy podanymi do publicznej wiadomości;
- 3) proponowane miejsce wykonania czynności ładunkowych na stacji nadania i przeznaczenia (bocznica, tory stacyjne, tory ogólnoładunkowe);
- 4) określenie rodzaju rzeczy oraz liczby sztuk przesyłki ze wskazaniem ich ciężaru i przyczyn uzasadniających stosowanie szczególnych warunków wykonywania czynności ładunkowych lub przewozu, zgodnie z § 2;
- 5) ilość przesyłek;
- 6) proponowany dzień rozpoczęcia czynności ładunkowych;
- 7) nazwę i adres odbiorcy, jego numer telefonu i faksu;
- 8) nazwę wszystkich granicznych stacji przejścia na proponowanej drodze przewozu, w przypadku nadania przesyłki w komunikacji międzynarodowej.

4. Do zawiadomienia dotyczącego rzeczy, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1—5, nadawca dołącza ich rysunek, wykreślony lub zapisany elektronicznie

w skali 1:30, przedstawiający 3 rzuty (poziomy, pionowy i boczny) z podaniem dokładnych wymiarów zewnętrznych i oznaczonym środkiem ciężkości na każdym z trzech rzutów.

§ 4. 1. Przewoźnik powiadamia nadawcę o wyrażeniu zgody na przyjęcie do przewozu przesyłki nadzwyczajnej, co najmniej na 10 dni przed wskazanym w powiadomieniu pierwszym dniem, w którym możliwe jest rozpoczęcie czynności ładunkowych.

2. W przypadku gdy zapewnienie koniecznych warunków wykonania czynności ładunkowych lub przewozu przesyłki nadzwyczajnej wymaga szczególnego przygotowania jakiegokolwiek części infrastruktury kolejowej, przewoźnik wyraża zgodę, o której mowa w ust. 1, po uprzednim uzyskaniu zgody właściwego zarządcy infrastruktury.

3. Zgoda przewoźnika, o której mowa w ust. 1, jest wyrażana na okres nie krótszy niż 100 dni, licząc od pierwszego dnia, w którym możliwe jest rozpoczęcie czynności ładunkowych.

4. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, przewoźnik określa w szczególności:

- 1) stację i miejsce załadunku;
- 2) dzień, począwszy od którego możliwe jest rozpoczęcie czynności ładunkowych;
- 3) rodzaj wagonu, który zostanie podstawiony;
- 4) wymagania, które jest obowiązany spełnić nadawca, w szczególności w zakresie przygotowania przesyłki do przewozu, jej załadunku i oznakowania, oznaczeń na wagonie, ewentualnej ochrony w czasie przewozu, zapisów w dokumentach przewozowych;
- 5) drogę przewozu;
- 6) w przypadku przesyłek nadzwyczajnych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2, dopuszczalne przekroczenie skrajni ładunkowej;
- 7) w przypadku przesyłek nadzwyczajnych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 8 i 11, dopuszczalne przekroczenie obciążenia na oś wagonu i metr bieżący toru;
- 8) wymagania, jakie powinien spełnić odbiorca przesyłki nadzwyczajnej w czasie jej wyładunku.

5. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, przewoźnik przesyła do wiadomości właściwemu zarządcy infrastruktury i odbiorcy przesyłki.

§ 5. 1. Określona przez przewoźnika rzeczywista droga przewozu przesyłki nadzwyczajnej może być dłuższa od drogi najkrótszej.

2. Przy określaniu rzeczywistej drogi przewozu przewoźnik w miarę możliwości uwzględnia życzenia nadawcy.

3. Przewoźne pobierane jest za rzeczywistą drogę przewozu.

4. Przewoźnik może uzależnić podstawienie wagonu pod załadunek przesyłki nadzwyczajnej od opłacenienia przewoźnego przez nadawcę.

5. Potwierdzenie przez nadawcę przyjęcia podstawionego wagonu w celu załadowania przesyłki nadzwyczajnej w przypadkach, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1—12 i ust. 2, oraz potwierdzenie przekazania wagonu do przewozu w pozostałych przypadkach, o których mowa w § 2, oznacza przyjęcie przez nadawcę warunków przewozu określonych przez przewoźnika w powiadomieniu.

6. Za termin dostawy przesyłki nadzwyczajnej przyjmuje się termin uzgodniony pomiędzy przewoźnikiem i nadawcą.

7. Opłata za przewóz przesyłki nadzwyczajnej poza przewoźnym, o którym mowa w ust. 3, może uwzględniać poniesione przez przewoźnika dodatkowe koszty z tytułu specjalnego dostosowania miejsca załadunku i podstawionego pod załadunek wagonu oraz zwiększonych opłat za dostęp do infrastruktury kolejowej w przypadku potrzeby specjalnego jej dostosowania.

§ 6. 1. Nadawca składa zamówienie na wagony do przewozu przesyłki nadzwyczajnej, uwzględniając rodzaj wagonu określony w powiadomieniu, o którym mowa w § 4 ust. 4.

2. Nadawca jest obowiązany załadować i oddać przesyłkę nadzwyczajną do przewozu, z uwzględnieniem wymagań określonych przez przewoźnika.

§ 7. 1. Przed przyjęciem do przewozu przesyłki nadzwyczajnej przewoźnik sprawdza w obecności nadawcy spełnienie wymagań, o których mowa w § 4 ust. 4 pkt 4, 6 i 7, a w szczególności:

1) prawidłowość umieszczenia przesyłki na wagonie, poprawność jej umocowania i zabezpieczenia przed przesunięciem w czasie przewozu;

2) zgodność obrysu załadowanej przesyłki ze skrajnią ładunkową, przy uwzględnieniu odchyień dopuszczonych przez przewoźnika;

3) poprawność oznakowania przesyłki oraz oznaczenia jej położenia na wagonie.

2. Z czynności sprawdzających, o których mowa w ust. 1, sporządza się protokół, podpisany przez przedstawicieli przewoźnika i nadawcy, w którym w przypadku stwierdzenia uchybień ustala się termin ich usunięcia przez nadawcę.

3. W terminie, o którym mowa w ust. 2, przewoźnik przy udziale nadawcy sprawdza czy nieprawidłowości zostały usunięte; wyniki sprawdzenia należy odnotować w formie aneksu do protokołu.

4. Przewoźnik może odmówić przyjęcia do przewozu przesyłki nadzwyczajnej w przypadku nieusunięcia uchybień, o których mowa w ust. 2.

§ 8. Przeładowanie, poprawianie załadowania oraz umocowania ładunku należy do nadawcy.

§ 9. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do pojazdów kolejowych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 13—16, kursujących w zwartych składach pociągów (pociągi kursujące bez zmiany składu wagonów w obydwu kierunkach między dwiema stacjami kolejowymi określającymi relacje tych pociągów) zgodnie z trasami przyznanymi przez zarządcę infrastruktury.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Transportu: *J. Polaczek*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 28 stycznia 2000 r. w sprawie warunków przewozu rzeczy, które ze względu na kształt, rozmiary lub masę albo drogę przewozu mogą powodować trudności transportowe (Dz. U. Nr 9, poz. 130), które zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy — Prawo przewozowe (Dz. U. Nr 281, poz. 2780) utraciło moc z dniem 1 lutego 2006 r.

747

WYROK TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

z dnia 12 czerwca 2006 r.

sygn. akt K 38/05

Trybunał Konstytucyjny w składzie:
Wiesław Johann — przewodniczący,
Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska — sprawozdawca,
Ewa Łętowska,

Marek Mazurkiewicz,
Janusz Niemcewicz,
protokolant: Grażyna Szałygo,
po rozpoznaniu, z udziałem wnioskodawcy oraz Sejmu i Prokuratora Generalnego, na rozprawie w dniu